

**TOVERITAR**  
 Amerikan suomalaisten työläisnaisten  
 äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa,  
 Ore., joka tiistai The Western Work-  
 men's Pub. Society'n kustantamana.

Entered as second-class matter July  
 18, 1911, at the Postoffice at Astoria,  
 Ore., under the Act of March 3, 1879.

**TOVERITAR**  
 (The Woman Comrade)  
 Subscription rates in the United States  
 One year \$1.75; Six months \$1.00.  
 In Canada and Finland: One year  
 \$2.00; Six months \$1.15.

Toimitus:  
**ANNA LEPPÄNEN,**  
 P. O. Box 99, Astoria, Oregon.

### Tulen tuhoja.

Joulukuun 8 päivänä tuhosi tuli Astorian kaupungin liikekeskuksen perustuksiaan myöten. Tuli pääsi heti keskikaupungilla kello 2 ajoissa yöllä pölysten niin kovaan vauhtiin, että sen kontrolloiminen oli mahdoton. Vasta kello 1—2 välillä päivällä kun koko liikekaupunki oli perästä, voitiin tulen raivo saada ehkäistykseen. Kaupungin ilmapolissa saatiin heti ehkäistykseen kaikkialla kadulla, jonka varrella sijaitsevat postilaitos ja oikeustalo kiertäen kokonaisen blokin. Sitä säilyi Toivon liike, joka sijaitsee 7.lla kadulla, kokonaan vahingoittamattomana, jota voimme pitää onnena tuossa suruttessa onnettomuudessa.

### Naistyön viistäntä Californiassa.

Teollisen hyvinvoinnin komission on San Franciscoossa, Oaklandissa ja Los Angelesissa tehnyt tutkimuksia pöytäkirjojen selvityksellä "halvalla" (yötyö) ollen tulee talouteen. Ja sanomattakin on selvää, että näitten tutkimusten tulokset ovat yhä "lohduttavia." Eikä roivai Elsa Fisher on väinännyt luottelu, jonka mukaan työläisyttö oltuina "hyvin" luottuna seuraavien vuosien vuosittain kuluksella vaatteilla:

Kaksi paria kengät, 12 dollaria; kaksi korsettia, 5 dollaria; kaksi ohuhametta, 4 dollaria; kahdeksan paria sukkaa, 4 dollaria; kolme yöpöytä, 3 dollaria 75 senttiä; erinäisiä alusvaatteita, 7 dollaria 25 senttiä; puku, (sukkinen tai villanen, joka kestävä kaksi vuotta) yhden vuoden osalle, 12 dollaria 50 senttiä; erinäisiä tai korppia, 1 dollari 50 senttiä; puhtyksiä, (joka kestävä kaksi vuotta), yhden vuoden osalle 15 dollaria; kaksi vuotta kestävä villaväli, yhden vuoden osalle 1 dollari 75 senttiä; kaksi vuotta kestävä kävelykupu, yhden vuoden osalle 12 dollaria; kolme hattua, 15 dollaria; käännöksi, kaksi paria, 3 dollaria; tuoma neulilinoja, 1 dollari 20 senttiä; nappunaita, 2 dollaria; pusseroja, yksi neulijä dollari ja kaksi kaladan dollari, yhteensä 8 dollaria; pöytäkirjoja, 80 senttiä; kaksi vuotta kestävä satonvarjo, yhden osalle 1 dollari; kengien korjaamiseen 3 dollaria ja vaatteiden puhdistamiseen ja korjaamiseen 4 dollaria.

Yllä olevan luettelon lisäksi samasta luettelosta nauttaneiden lasketun mukaan (yötyö) saa kolme "kunnan" ateriala 90 senttiä dollariin nousevilla kustannuksilla päivässä, käy kunnallisessa ja muonintaloudessa vaatekassa 117 dollaria ja 20 senttiä vuoden, voi hankkia työtyöläisen luonon 8 dollarista 20 dollariin kassaudessa sekä 121 dollarilla voi hän saada katuvainnukset, pukeutumistarpeita, lääkäri- ja hammaslääkäri-palvelusta, loma-aikaa, luvitusta ja vaatteiden pesua ympäri vuoden.

Oltiin hauska tietää kukaan tuo arvon rouva Fisher seloissaan vaatekirjoissa kuin tuo hänen luottomus- ja hirttelöintiä odotettiin. Kukaan voi hirttelöintiä kukaan kengissä

## Tervehdyskirjelmä Massan alueen naisten neuvottelukokoukselle.

Massan alueen naisten ensimmäiselle neuvottelukokoukselle, joka pidettiin jouluk. 16—17 p:nä Worcesterissa lähetettiin Astorian S. S. Klubin naisjaosto seuraavan tervehdyskirjelmän:

Massan alueen naisten ensimmäiselle neuvottelukokoukselle.  
 Worcester, Mass.

Toverittaret! Astorian suomalaisten sosialististen naisten puolesta tervehdimme Massan alueen naisten ensimmäistä neuvottelukokousta ja teitä tähän neuvottelukokoukseen saapumista edustajia ja osanottajia sekä Teidän kauttanne kaikkia alueellamme olevia suomalaisia työläisnaisia.

Me ilolla toteamme sen seikan, että naisten valistustyö alueellamme on edistynyt siihen määrin, että Te nyt voitte kokoontua jo yhteiseen neuvotteluun järjestäessänne tätä ensimmäistä yhtenäiselle suunnitelmamunkaiselle pohjalle ja sen kautta edistämään ja rikastuttamaan yleistä puoletoimintaa ja köyhälistön luokkataisteluja.

Alueenne Naisten Neuvottelukokous on kolmas naisten neuvottelukokous järjestyksessään Amerikan Sosialistisen järjestön historian, New Yorkin alueen ja Oregonin-Washingtonin alueen naisten neuvottelukokoukset keskenään ja päätöksineen ovat epäilemättä olleet nyt koolla olevan Neuvottelukokouksenne järjestämisessä hyvin ohjeina ja helpottaneet myöskin huomattavasti kokouksenne työtä. Mutta siitä huolimatta ovat nämä naisten neuvottelukokoukset vielä uranuurtaja-

jan asemassa liikkeessämme. Paljon on niiden edessä epäilyjä ja ennakkoluuloja, jotka ovat voitettavissa ainoastaan uhrautuvalle ja väsymättömällä toiminnalla. Mutta tehtävämme on suuri, sen eteen kannattamiseksi.

Paljon on työtä edessämme ennenkuin olemme saaneet köyhälistönaisten suuret joukot tietoisiksi luokkasuhteidensa ja mukaan työväenluokan järjestyneisiin riveihin. Massan alueella sijaitsevilla kutomotehtailaissa ja muissa työlaitoksissa raataa kapitalistien hyväksi satoja suomalaisia työläisnaisia. Niistä on vasta osa mukana W.P. Partyn riveissä. Suuri osa on joko kokonaan syrjäissä puoluetoiminnasta, tai mikä vielä pahempi — kulkee työväenluokan kavalta, sovittelemattomien talutuspuorassa. Näiden syrjäisyyttä ja puutteellisuutta ja hirttelöintiä työlläisten keskuuteen tulee Teidän lähtyä tie vääräntuomattomalla luokkataistelun sanomalla.

Ommistukoon työme silmiä! Löytäkää kokouksenne tehokkaita keinoja näiden tehtävien toteuttamiseksi. Laskekoone se vankan perustan alueenne suomalaisen työläisnaisten valistamiselle ja järjestämiselle koko maailman köyhälistön ainoan lupunkantajain — Kolmannen Kansainvälisen — ympärille.

Luokkatervehdyksellä:  
 Astorian Suomalaisen Sosialistisen Klubin Naisjaosto.  
 Anna Leppänen, puheenjohtaja.  
 Tyne Hyskymurto, sihteeri.

marsseikkaamme eteenpäin tiedon soittajien kantaan.

Kiitospäivää vietti maan väestö vanhan tavalla mukaan tänä vuonna, kuten ennenkin. Toiset lahjoivat ja kiittivät toisinaan ja riennutivat nautintojen maljan täyteisyydestä. Niinpä presidentillekin oli lähetetty mitä parhaimmat annokset, kalkkunat ja mansikat, että kelpasi äijän keltuttan leukojaan.

Jos työläisistä joku mielisä mansikoita keskellä talvea, niin pian joutuisi yleisen naurun esineeksi, kun niin hassuja mieltekoja laskee kuuluviin, mutta kun on kysymys uhraamisesta kapitalistien moolokille, niin se muka on kunnioitettavaa ja luonnollista, vaikka sille voisi nauraa hullun kauneuta nauraa. Työläisten liikkisaroilla kootut varat käytetään rikneiden kemmaihin, mutta köyhät saavat kärsiä niillä.

Lapset ja koirat ovat omistavan luokan tärkeitä välikappaleita, jotka eniten kiinnittävät korvillan eläjien huomiota. Kun työläinen joutuu etsimään asuntoa, on ensimmäinen kysymys: "onko lapsia?" Ja jos on, niin ei asuntokkaan saa. Mutta kun tulee kysymys työmarkkinolla, kuka voi luoda enempi voittoprosenttia ja ylijäämiä, niin ovat lapset tervetulleita. — Kun miljonääri "mis" on ikävystynyt ja hermostunut palvelijoihin tai muuhin "örkeisiin" epäkohtaan, niin pitää hänen välttämättä saada seurallisekseen ja huvitukseksensa pieni sylkköra; ja asunonkin saat aivan huoletta jos omistat koiran. Onkohan niissä asioissa mitään ristiriitaa, joka kuuluisi meidän työläisten tarkastavaksi? Kiertävä.

— You bet! Lapset kunniasjalle ja koirat omaan koiran asemaansa! — Korjauslukuja.

### Saksan kommunistinaisten 4:s konferenssi.

Syyskuun 28 päivänä pidettiin Berlinissä Saksan kommunistinaisten 4:s konferenssi. Konferenssissa oli 43 edustajaa 26 osastosta. Konferenssin tehtävänä ei ollut kannan määrittäminen yleisillä puolekysymyksillä, eikä naisten keskuudessa tehtävää työtä koskevien yleisten periaatteiden muuttaminen, sillä kuten muualtakin, on naistyö Saksassa kommunistisen puoleen suoraan yhden alaisuuden. Konferenssin pääkysymykseen olivat naisten mukaanvetoaminen taisteluun kasvavaa hirttä vastaan ja heidän voittaminen ammatillisena ja vallankumouksellisen taistelun puolella.

Konferenssissa ei enää ollut havaittavissa ennen niin yleistä valitusta miesten puuttavasta avunannosta. Naisten keskuudessa oli havaittavissa varma proletarinen luokkavaisto. Muuan toveri sanoi: "Jollenne saa perunoita sillä hinnalla, jolla niitä voi ostaa, niin haimme me miehet uros tehtaista ja lähemme yhdessä niiden kanssa mielenosoituskulkueeseen." Selostettiin, kuinka usean tehtaan kontrollikomiteassa ovat naiset edustettuna ja hyväksyttiin päätöslauselma, jossa painostetaan naisten tarkokasta osuutta taisteluun työväenkontrollin puolesta ja velvoitetaan liikenestosten maataksittävää komiteaa vaikuttamaan siihen suuntaan, että naisetkin tulevat edustetuksi liikenestosten kongressissa heidän merkityksensä tuotantoprosessissa vastaavalla tavalla.

Käsiteltiin kysymystä naisten osanotosta ammatilliseen liikkeeseen, mainitti eräs toveritar, ettei silmiä liikkeessä, jossa hän palvellee, tule kysymyksenkin naisten järjestäytymismyys, vaan kysytään tulokkaalta, heiti, onko hän järjestynyt vai eikö ja sitten koetaan hänet pakottaan täyttämään ammatillisen velvoitunensa. Hyväksytyssä päätöslauselmassa velvoitetaan naisagitatioskomeiteita jättämään kaikki voimansa tähtä tarkoitusta varten ja järjestöistä

mutta naisten tulee jo ottaa ajasta vaari ja järjestäytyä taloudellisella taistelutantereella ja järjestäytyä nykyajan vaatimuksia vastaavilla järjestöillä, s. o. järjestäytyä teollisuuskissaan. Ajon liikkeessä eteenpäin riistekin samassa suhteessa kiristyy, joten naistyöläistenkin on asetettava puolustusasentoon riistijälkeen vastaan jotka jo ovat sangen tiiviisti järjestyneet omilla hyväksyjäjäjäjäjä. Työläisten on myös muodostettava puolustus- ja hyväksyjäjäjäjä ja saatava ne niin vankiksi kuin mahdollista.

### Havaintoja.

Naiset kun alkavat liikkua luokkataistelun tiellä julkisesti vaatien itselleen myös oikeuksia niissä "kodin kahleissa", niin jo kuuluu halkelta luokkansa aviomiesten taholta, että mitäs tämä tällainen liikehtiminen saa aikaan ja mitä lopuksi tulemaan pitää?

Todellakin, ei ole ihme ensinkään, että miesten housut alkavat tulla, kuin "yksinvaltiin" alkaa tulla pois käsistä. Muistakaapa esim. Nikua. Mikä rauhattomuus hänet valtasi yksinvaltiuden menettämisen. Naista on kautta aikojen pidetty perheessä samanlaisessa asemassa kuin yksinvaltiuden aikana olivat talonpojat; ellei vaino tai akka ole kyllin kumartanut ja palvellut miehen (isännän) mielivaltaisilla oikeuksilla, niin on sanottu vastaan ottaa ankaria rangaistuksia monessa eri muodossa. Mutta akka muuttui ja mie ajassa. Niinpä myöskin nousevat naiset poistamaan orjunnan hestä, yhteiskunnallista ja taloudellista yltänsä. Nykyisen sanomalehtii silmälilissä näkee selostuksia naisten toiminnasta, joka todistaa, että nainen voi käsitellä yhteiskunnallisia asioita samoin kuin miehetkin ja osalta asiallisemminkin. Kuitenkin tärkein asia on, ettemme vellostu emmekä anna vaan muutamien harvojen toimia ja kuormittaa niitä heikillä monella eri tehtävällä, vaan on tunnettava velvoitunemme joukkona ja nurkumatta täytettävä tehtävämme työväenluokan riveissä. Tunnuslause olkoon: täyttäkääme köyhälistön riveiä tiiviisti ja